

SECURITIES MARKET INFRASTRUCTURE

Objective. A prerequisite for the functioning of the securities market (Securities Market) is the availability of infrastructure that would create favorable conditions for its operation. The lack of a unified approach to the interpretation of the essence of the securities market infrastructure makes it impossible to create a coherent system of infrastructure elements that would effectively interact with each other and ensure the growth of the securities market in Ukraine

Methods. In this study, we use analytical and statistical methods.

Results. The securities market consists of stocks, bonds, treasury bills, deposit and investment certificates, commercial papers, which are instruments of this market. To a certain extent, a commercial bill belongs to securities, but it should be considered first of all as a commercial loan instrument. In addition, there are so-called derivatives - derivative instruments (options, futures, etc.) that reflect different types of contracts dealing with securities. In this regard, as a rule, distinguish the market of securities and the market for derivatives. However, the latter in its content does not reflect the independent financial resources, but shows the forms and methods of trade with them.

Setting objectives. The purpose of the paper is to determine the essence of the securities market infrastructure and its impact on the formation and use of financial potential of the securities market

Practical significanct. Therefore, considering the infrastructure as an important component of the efficient functioning of the securities market, the following definition is proposed on the basis of an analysis of the functions and tasks intended to carry out the infrastructure: Securities market infrastructure is a complex subsystem of the securities market, the essence of which is to ensure effective interaction of the issuers' activities and investors, through the organization of financial intermediation, technical mechanisms, trading and information spaces for operations with valuable popes frame. Our proposed definition of the concept of the securities market infrastructure, the main functions and tasks that it is intended to perform, can serve as the basis for additional study of the activities of individual elements of the securities market infrastructure, mechanisms of interaction of infrastructure with other systems and securities market actors as a nationwide, both at the regional level.

УДК 339:338.43
JEL Q17

Тарасович Л.В.⁸⁷

*Житомирський національний агроекологічний університет
(Житомир, Україна)*

<https://orcid.org/0000-0003-0740-6567>

Слободяник А.М.⁸⁸

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Київ, Україна)*

<https://orcid.org/0000-0001-6437-0033>

---

⁸⁷ **Тарасович Людмила Валеріївна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, Житомирський національний агроекологічний університет (Житомир, Україна)

⁸⁸ **Слободяник Анна Миколаївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри біржової діяльності і торгівлі, Національний університет біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)

АКТУАЛЬНІСТЬ БІРЖОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

У статті теоретично доведено, що в метою і основним завданням біржі є не отримання прибутку, а створення таких умов для торгівлі, які дають змогу отримувати значні прибутки учасникам біржової торгівлі - переважно членам біржі, за рахунок скорочення надлишків при закупівлі і продажу товарів, прискорення обігу капіталу, страхування від несприятливих змін. Аргументовано, що на біржових торгах ціна формується під впливом конкурентних дій покупців і продавців однорідних товарів, тому реально відображає фактичний стан ринку та є його індикатором. Дійшли висновку, що біржова діяльність для України є досить новим і нерозвіданим інструментом стабілізації економічних процесів.

Ключові слова: товарна біржа, фондова біржа, акції, фінансові інструменти, ф'ючерси, опціони, активи, депозитарій, клірингова палата, фондові індекси, облігації.

АКТУАЛЬНОСТЬ БИРЖЕВОГО РЫНКА УКРАИНЫ

В статье теоретически доказано, что в целях и основной задачей биржи является не получение прибыли, а создание таких условий для торговли, которые позволяют получать значительные прибыли участникам биржевой торговли, которые преимущественно являются членами биржи, за счет сокращения излишков при покупке и продаже товаров, ускорение оборота капитала, страхование от неблагоприятных изменений. Аргументировано, что на биржевых торгах цена формируется под влиянием конкурентных действий покупателей и продавцов однородных товаров, поэтому реально отражает фактическое состояние рынка и является его индикатором. Сделан вывод, что биржевая деятельность для Украины является достаточно новым и неразведанным инструментом стабилизации экономических процессов.

Ключевые слова: аукционные торги, электронные торги, лесной рынок, форвардные сделки, лесоматериалы, биржевые торги, стандарт биржевых товаров.

ACTUALITY OF THE UKRAINE STOCK MARKET

In the article it is theoretically proved that the purpose and main task of the exchange is not profit, but the creation of such conditions for trade, which make it possible too btain significant profit sto the members of the stock exchange, which are mainly members of the exchange, due to the reduction of surpluses in the purchase and sale of goods, acceleration of capital turnover, insurance against adversechanges. It is arguedthat. at the exchange trade spriceis formedunder the influence of competitive actions of buyer sandsellers of homogeneous goods, there foreactually reflects the actual state of them arketan disitsindicator. It is concluded that stock exchange activity for Ukraineis a fairly new and undisclosed instrument for stabilizing economic processes.

Keywords: commodity exchange, stock exchange, stocks, financial instruments, futures, options, assets, depositary, clearing house, stock indices, bonds.

Актуальність проблеми. В умовах переходу ринкових відносин України на новий рівень, який передбачає стрімкий розвиток міжнародних економічних зв'язків з індустріально розвиненими країнами світу, великого значення набувають проблеми суттєвішого захисту майнових і фінансових інтересів суб'єктів ринку. Особливої значущості набуває фінансова діяльність біржових організацій. Ефективне функціонування ринку біржових послуг є одним з основних чинників розвитку вітчизняної економіки. Водночас для успішного виконання поставлених перед українським суспільством завдань в економічній сфері ключове значення має формування ефективних механізмів включення органів регулювання в систему біржових зв'язків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток біржової торгівлі цінними паперами, методи їх оцінки та торгівлі вже тривалий час є предметом вивчення багатьох дослідників. Серед їх кола виділяються праці зарубіжних авторів Б. Грекхема, М. Грем, Ф. Фаббоці, Д. Швагера, В. Баффета, Ч. Доу, В. Онїла, П. Пейтел, Д. Лівемор. Актуальність дослідження біржового ринку з метою вдосконалення системи регулювання його функціонування в умовах глобалізації зростає через посилення конкурентної боротьби бірж за капітал інвесторів та акціонерів. Розвиток біржової справи в Україні досліджували такі вітчизняні науковці, як О.М. Сохацька, О.М. Шпичак, В.П. Ситник, В.П. Горьовий, М.В. Протасов, Г.О. Шевченко, П.І. Гайдучий, Б. Губський, Г.Ю. Міщук, Ю.П. Воскобійник, О.О. Рябченко та ін.

Постановка завдання. Вивчення теоретичних і практичних аспектів функціонування біржового ринку України та формування пропозицій щодо вдосконалення системи.

Результати дослідження. Кожний товарний ринок є складною динамічною системою, яка підпадає під постійні коливання і де присутня велика кількість учасників. Саме завдяки наявності на біржовому ринку великої кількості учасників він є ефективним і сприяє тому, щоб товар потрапляв від виробника до споживача найшвидше і за найкращими цінами, забезпечуючи повноцінний перерозподіл товарів.

Учасники біржової торгівлі можуть проводити між собою будь-які операції з приводу купівлі-продажу біржового активу.

Торгівля, що здійснюється на біржі, або біржова торгівля, на відміну від будь-яких інших видів торгівлі торгової діяльності має такі основні риси [1]:

- приуроченість до певного місця і часу, тобто біржова торгівля проводиться тільки в спеціально відведеному для цього процесу місці і тільки у встановлені години роботи біржі;
- підпорядкованість встановленим правилам біржової торгівлі; кожна біржа виробляє свої правила торгівлі і всі учасники торгівлі повинні дотримуватися цих правил;
- публічність, тобто біржова торгівля ведеться в присутності всіх членів біржі з їх відома;
- гласність, тобто результати біржової торгівлі є відкритими для широкої публіки, відомості про них надходять до суспільства через ЗМІ;
- регульованість з боку держави і громадськості; держава через свої законодавчі і нормативні акти встановлює правила, відповідно до яких біржі будують свою діяльність;
- концентрація попиту і пропозиції щодо товарів, що реалізуються на біржі, бо біржа – це найкраще місце, де легко можна знайти покупця на товар, що продається або продавця необхідного товару. На цій основі складаються біржові (ринкові) ціни.

Організаційна структура біржового ринку та його основних учасників представлена на рисунку 1.

Отже, основними структурними елементами біржового ринку є [2]:

- інформаційно-правова база;
- біржовий ринок із його учасниками, видами контрактів;
- біржова інфраструктура.

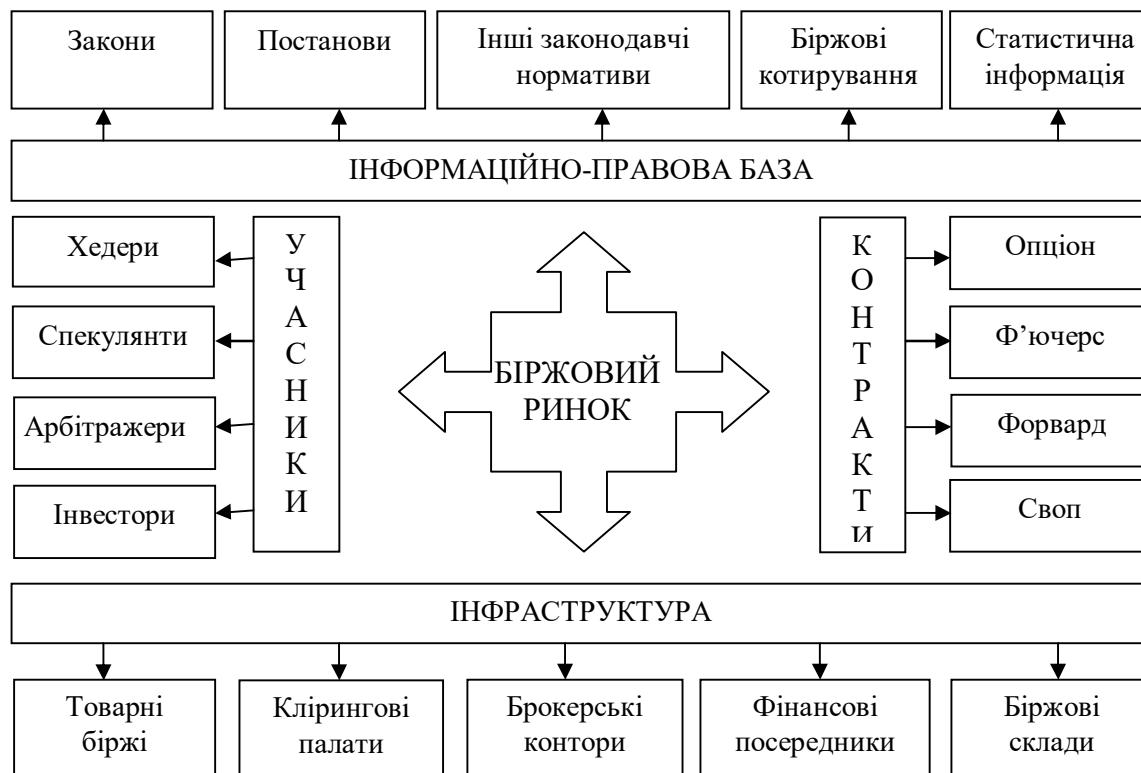

Рис. 1. Організаційна структура біржового ринку [2]

До основних елементів інфраструктури біржового ринку належать:

- товарна біржа, яка забезпечує організацію і проведення біржових торгів деривативами;
- клірингова палата, яка є фінансовим інститутом, до основних обов'язків якого входить забезпечення розрахунково-клірингових послуг для основних учасників даного ринку;
- біржові ліцензовані склади, які забезпечують зберігання і трансферт товарних потоків. Основною умовою їх ефективної діяльності є ознака локалізації, яка має відповідати оптимальним вимогам учасників щодо найвигідніших районів розміщення та транспортування;
- інформаційно-правове поле, основними складовими елементами якого є цілісна база законодавчо-правового регулювання та розвинутий економічно-інформаційний простір;
- інститут посередницьких структур – це категорія учасників, яка диференціюється на професійних та непрофесійних учасників.

До першої групи належать брокерські і дилерські контори, а також учасники безпосередньо задіяні в здійсненні операцій на товарних біржах. Усі інші – непрофесійні учасники.

Важливим при цьому є також поділ учасників залежно від цілей застосування деривативних інструментів на:

- хеджерів – учасників ринку, які використовують деривативи з метою страхування від цінкових ризиків, пов'язаних з угодами на спотовому ринку;
- спекулянтів – учасників біржової торгівлі, які прагнуть отримати прибутки від гри на біржових цінкових і курсових різницях, що виникають на біржових торгах у часі і просторі;

– арбітражерів – учасників, які одержують прибутки від одночасної купівлі-продажу одних і тих же деривативів на різних біржах і спотових ринках, якщо на них спостерігаються різні ціни;

– інвесторів, які використовують інструменти ринку деривативів у своїх стратегіях портфельного менеджменту. На західних ринках деривативів до цієї групи учасників належать інвестиційні, страхові фонди, банки, а також інші фінансові установи.

Стан функціонування і розвитку всіх вищезазначених сегментів організаційної структури біржового ринку прямо відображає як ступінь розвиненості біржової інфраструктури, так і рівень ліквідності біржової торгівлі в Україні, а також визначає поточний кон'юктурний стан і перспективи розвитку біржової торгівлі товарними та фінансовими деривативами та її відповідність існуючим потребам суб'єктів ринку.

Біржова торгівля є універсальним механізмом ринкової організації, масштабом використання якого можна вимірювати стан розвитку економіки країни [3, с. 6].

У сучасних умовах біржовий ринок виконує роль одного з інструментів, покликаних регулювати рух капіталів і забезпечувати їх вільне переміщення з однієї галузі економіки в іншу.

Біржовий ринок, увібравши риси всіх попередніх форм оптової торгівлі, слугує для полегшення процесу торгівлі, створення ефективнішого механізму укладання торгових угод, а також для захисту інтересів як продавців, так і покупців від несприятливих змін цін.

Отже, біржовий ринок є одним із видів організованого ринку, який функціонує у визначеному місці, за єдиними законодавчо встановленими правилами та нормами, де здійснюють торговельні операції брокери та брокерські контори з метою отримання прибутку.

Роль біржового ринку пояснюється через виконання ним соціально-економічних функцій. До класичних функцій біржового ринку відносять:

- управління ціновими ризиками (хеджування);
- забезпечення прозорості процесу ціноутворення через концентрацію й збалансування попиту й пропозиції в часі і просторі;
- спекулятивна функція;
- поширення економічної інформації;
- а останнім часом, відповідно до вимог сучасних умов конкурентного розвитку біржової індустрії, науковці і практики почали виділяти як функцію – інженерію нових видів товарних деривативів.

Зокрема, функціональне призначення біржового ринку на мікроекономічному рівні забезпечується через виконання ним таких основних організаційно-економічних функцій, як [4, с.123]:

- трансферт цінових ризиків;
- прозорість ціноутворення;
- перерозподіл товарних і фінансових потоків у часі і просторі;
- прогнозування майбутньої цінової кон'юнктури на товарних ринках;
- доступність кредитних ресурсів;
- контроль і відшкодування витрат на зберігання.

Роль біржового ринку неможливо переоцінити через специфічні функції, які він виконує. На основі узагальнення поглядів більшості науковців та практиків запропоновано схему функціонального призначення біржового ринку в умовах становлення ринкових відносин. Зазначена схема представлена на рисунку 2.

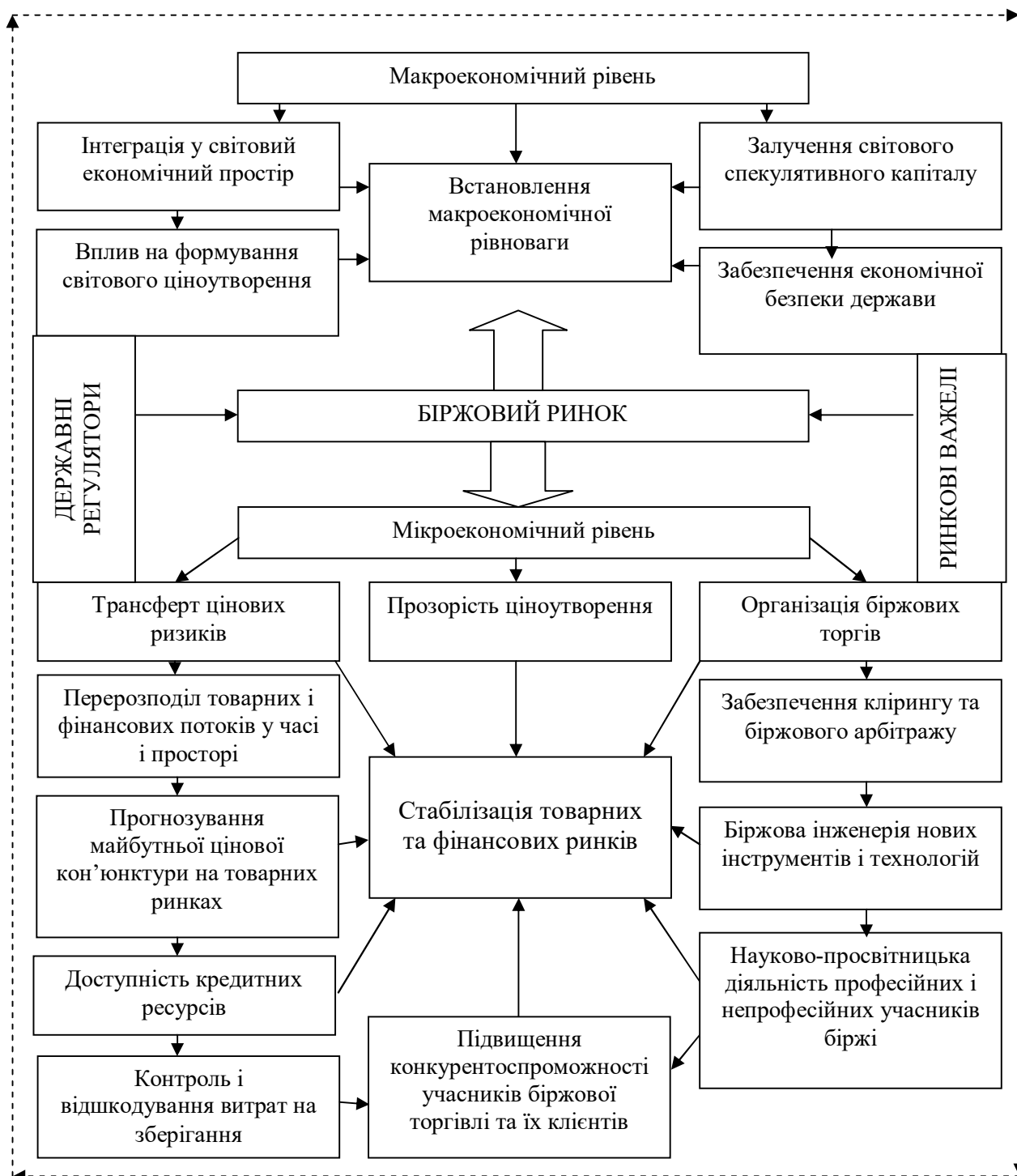

Рис. 2. Схема функціонального призначення біржового ринку [4]

Відповідно до запропонованої схеми, спостерігається функціональний вплив біржового ринку на розвиток і становлення економічних відносин у країні як на макро-, так і мікроекономічному рівні, поєднуючи як ринкові, так і державні важелі регулювання.

Біржовий ринок також виконує такі допоміжні функції:

- організація біржових торгів;
- забезпечення клірингу та біржового арбітражу;
- біржова інженерія нових інструментів і технологій;
- науково-просвітницька діяльність професійних і непрофесійних учасників біржової торгівлі.

Зважаючи на вищезазначене, біржовий ринок покликаний виконувати такі загальноекономічні функції, як підвищення конкурентоспроможності учасників біржової торгівлі та їхніх клієнтів; стабілізацію товарних і фінансових ринків.

У зв'язку із тим, що в сучасних умовах біржовий ринок є міжнародним, координація зусиль із використання його інструментів відбувається всіма країнами і міжнародними організаціями. Адже на макроекономічному рівні призначення біржового ринку зводиться до встановлення макроекономічної рівноваги, забезпечення економічної безпеки країни, інтеграції у світовий економічний простір, впливу на формування світового ціноутворення, залучення світового спекулятивного капіталу [5, с. 172].

Отже, створення даного сегмента в країні стає доцільним, ураховуючи те, що він покликаний, завдяки своєму багатофункціональному призначенню, створити передумови для ефективнішого функціонування економічної системи.

Вивчення ролі та значення біржового ринку в економічній системі вимагає також аналізу його організаційної структури, тобто елементів, з яких він складається, і напрямів їх взаємодії. Для цього слід розглядати біржовий ринок як складне системне утворення, яке має надзвичайно багату організаційну структуру.

Головною метою функціонування товарних бірж в Україні є створення цивілізованих умов для економічних відносин між виробниками і споживачами товарів на внутрішньому та зовнішньому ринках. Тому біржа як організація не є стороною в угодах купівлі-продажу, а створює сприятливе середовище для ведення комерційної діяльності. Відповідно до вітчизняного законодавства товарна біржа є неприбутковою організацією та не займається комерційним посередництвом [6]. Участь у біржових торгах беруть господарюючі суб'єкти, які пройшли процедуру акредитації та отримали статус члена біржі. Вони можуть представляти власні інтереси з купівлі-продажу товарів і виконувати доручення своїх клієнтів.

До основних функцій біржі належить, по-перше, концентрація попиту і пропозиції в одному місці. На торгах зосереджуються покупці та продавці однорідних видів товарів, зацікавлені в укладенні угод, які укладаються за принципом рівноправності учасників торгів, застосування вільних (ринкових) цін, публічного проведення біржових торгів.

По-друге, формування ринкових цін, оскільки тільки під час конкурентних торгів визначається реальна вартість товару. Цим біржова ціна відрізняється від договірних цін позабіржового ринку. На біржових торгах ціна формується під впливом конкурентних дій покупців і продавців однорідних товарів, тому реально відображає фактичний стан ринку та є його індикатором. У свою чергу, договірна ціна визначається двома особами – продавцем і покупцем товару та не завжди відображає ситуацію на ринку.

По-третє, поширення інформації про кон'юнктуру біржового ринку всім зацікавленим суб'єктам господарської діяльності. Немає різниці, реалізується продукція на біржі чи збувається на позабіржовому ринку – суб'єкти договірних відносин мають знати біржову ціну, відповідно до якої самостійно визначати вартість власного товару.

Слід зазначити, що ефективність біржового ринку залежить від того, наскільки збалансовані його функціональні підсистеми. Організатори та регулятори ринку мають можливість впливати на них, активізуючи або блокуючи функції, що виконуються, і таким чином регулювати темп розвитку біржового ринку.

Єдність рішень, які ухвалюють організатори й регулятори біржового ринку, їхня послідовність і погодженість забезпечуються певними принципами біржової торгівлі, що сприяє повнішій реалізації потенційних переваг організованого ринку. Своєю єдністю принципи утворюють систему загальних правил організації, функціонування та регулювання ринку, яка відображує об'єктивну логіку становлення й подальшого розвитку біржового ринку.

Аналіз вітчизняного і світового досвіду розвитку біржового ринку дозволив виділити 5 основних принципів:

1. Принцип соціально-економічної значимості. Цей принцип зобов'язує організаторів ринку до того, щоб нормативно-правова база, технології, інститути й фінансові потоки на біржовому ринку працювали не тільки на користь професійних учасників, але й сприяли виконанню макроекономічних завдань, які мають пріоритетне значення для суспільства.

2. Принцип інформаційної прозорості ринку. Передбачає розробку єдиних правил проведення біржових угод і операцій. Стандарти і норми поведінки професійних учасників розробляються на основі спеціальних нормативних актів, що регулюють ринок. Нормативна база надає можливість відбору й ліцензування професійних учасників ринку; розкриття інформації про основних емітентів, значних інвесторів та учасників ринку; встановлення жорсткого контролю за дотриманням законодавчих норм і правил проведення операцій на біржовому ринку.

3. Принцип технологічності. Одним з найважливіших результатів конкуренції на фінансовому ринку в цілому й на біржовому ринку зокрема є впровадження в практику біржової торгівлі прогресивних технологічних рішень, наприклад, автоматизованого програмно-технічного комплексу, який забезпечує бездокументарний спосіб укладання угод. При цьому гарантується персональна відповідальність за ухваленні рішення.

4. Принцип універсальності. Удосконалення програмно-технічного комплексу та використання модифікованих версій програмного забезпечення дозволяє здійснювати торгівлю різними похідними цінними паперами, забезпечити депозитарне обслуговування учасників торгів, здійснювати кліринг і розрахунки за результатами угод, надає можливість встановлення зв'язків і взаємодії між віддаленими учасниками торгів.

5. Гарантування розрахунків. Найбільшою перевагою цивілізованого ринку є своєчасне та чітке виконання зобов'язань за всіма угодами й операціями, що забезпечує високу довіру до системи біржової торгівлі з боку її учасників і їхніх інвесторів.

У цілому сформульовані принципи організації біржового ринку утворюють єдину систему, взаємно доповнюючи один одного, та відповідають сучасному етапу становлення ринку.

Біржовий ринок є одним із видів організованого ринку, який функціонує у визначеному місці, за єдиними законодавчо встановленими правилами й нормами, де здійснюють торговельні операції брокери та брокерські контори з метою отримання прибутку.

Отже, біржовий ринок, а відповідно і біржі, – це класичний інститут ринкової економіки, який формує оптовий ринок товарів чи фінансових інструментів і має організаційну, економічну і юридичну (правову) основи. Проте до нинішнього рівня біржовий ринок розвивався еволюційно. Сучасні товарні біржі мають понад п'ятивікову історію. У своєму розвитку вони пройшли низку етапів – від звичайних форм оптового до сучасного ринку інструментів фінансової інженерії, у процесі яких змінювався характер угод, їх економічна сутність та організаційна структура.

Висновки. В Україні тривалий час здійснювались операції з форвардними контрактами, які є етапом у переході до ф'ючерсно-опціонних, але через низьку дисципліну виконання, зловживання та нестабільність у зовнішньоекономічній і фінансовій політиці тепер такі контракти майже не укладаються. Набагато більше нез'ясованих питань на сировинних ринках України, зокрема найважливіших для нашої країни аграрно-сировинному та енергетичному, серед яких можна виділити такі, як брак чіткого структурування цих ринків на поточний і строковий з позиції державної політики; брак нормативно-законодавчої підтримки чинних агропромислових бірж і їхньої узгодженої діяльності з галузевими міністерствами, натомість ними створюються власні відомчі біржі; брак на аграрно-сировинному ринку таких інфраструктурних інститутів, як приватні елеватори, оскільки це подовжує тривалість перевезень врожаю від лану до державних елеваторів, а від сховища до покупців, тому поточний ринок може функціонувати лише теоретично.

Бібліографічний список

1. Батигіна О.М. Правове регулювання системи інформаційного забезпечення діяльності оптових ринків сільськогосподарської продукції. *Форум права*. 2013. № 2. С. 30–33.
2. Берлач А.І. Біржове право України: навч. посіб. Київ: Університет “Україна”, 2012. 316 с.
3. Бралатан В.П. Розвиток біржового ринку в Україні. *Економіка АПК*. 2006. №2. С. 126–129.
4. Дем’яненко С.І. Ліквідність ціни зернових передумов для формування аграрного ф’ючерсного ринку в Україні. *Економіка України*. 2005. №6. С. 66–72.
5. Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація оптової торгівлі на агропромисловому ринку України. *Ринкова трансформація економіки АПК: монографія: у 4-х ч. ; за ред. Саблука П.Т., Амбросова В.Я., Мазнева Г.Є.* Київ, 2002. Ч.4. С. 126–128.
6. Мацкевич Я.М. Роль біржової діяльності у розвитку інфраструктури регіональної торгівлі сільськогосподарською продукцією. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №6. С. 177–182.

References

1. Batyhina O.M. Pravove rehuliuвання systemy informatsiinoho zabezpechennia diialnosti optovykh rynkiv silskohospodarskoi produktsii. *Forum prava*. 2013. №2. pp. 30–33.
2. Beplach A.I. Bipzhove ppavoUkrainy: navch. posib. Kyiv: Univerpcytet “Ukpaina”, 2012. 316 c.
3. Bralatan V.P. Rozvytok birzhovoho rynku v Ukraini. *Ekonomika APK*. 2006. №2. pp. 126–129.
4. Demianenko S.I. Likvidnist tsiny zernovykh peredumov dlia formuvannia ahrarnoho fiuchersnoho rynku v Ukraini. *Ekonomika Ukrainy*. 2005. №6. pp. 66–72.
5. Dudiak R.P., Buhil S.Ia. Orhanizatsiia optovoi torhivli na ahropromyslovomu rynku Ukrainy. *Rynkova transformatsiia ekonomiky APK: monohrafiia: u 4-kh ch.; za red. Sabluka P.T., Ambrosova V.Ia., Mazneva H.Ie.* Kyiv, 2002. Ch.4. pp. 126–128.
6. Matskevych Ya.M. Rol birzhovoi diialnosti u rozvytku infrastruktury rehionalnoi torhivli silskohospodarskoiiu produktsiiei. *Aktualni problemy ekonomiky*. 2015. №6. pp. 177–182.

AUTHOR'S ABSTRACT

JEL Q17

Tarasovych L.⁸⁹*Zhytomyr National Agroecological University of Ukraine (Zhytomyr, Ukraine)*<https://orcid.org/0000-0003-0740-6567>

E-mail: luda2310@i.ua

Slobodyanik A.⁹⁰*National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)*

⁸⁹ **Tarasovych Ludmila**, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of Marketing Department, Zhytomyr National Agroecological University of Ukraine (Zhytomyr, Ukraine)

⁹⁰ **Slobodyanik Anna**, PhD in Economics, Associate Professor of Exchange Activities and Trade Department, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

E-mail: slobodyanikann@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-6437-0033>

ACTUALITY OF THE UKRAINE STOCK MARKET

Objective. The purpose of the article is to study theoretical and practical aspects of the functioning of the stock market of Ukraine and to formulate proposals for improving the system.

Methods. The following methods were used to write the article: generalization, statistical, logical, method of induction, deduction, modeling.

Results. It is proved that the main goal of the operation of commodity exchanges in Ukraine is the creation of civilized conditions for economic relations between producers and consumers of goods in the domestic and foreign markets. Therefore, the stock exchange as an organization is not a party to the purchase and sale agreements, but creates a favorable environment for doing business.

Scientific novelty. In general, the principles of the organization of the exchange market formulated a single system, mutually complementing each other, and correspond to the current stage of market formation.

Practical significance. It should be noted that the effectiveness of the stock market depends on how balanced its functional subsystems. Organizers and market regulators have the opportunity to influence them by activating or blocking executed functions, and thus regulating the rate of development of the stock market. The unity of the decisions taken by the organizers and regulators of the stock market, their consistency and consistency are ensured by certain principles of stock trading, which contributes to the full realization of the potential benefits of an organized market.

УДК 339:338.43
JEL Q17

Яремчук Т.Р.⁹¹

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Київ, Україна)*

Резнік Н.П.⁹²

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Київ, Україна)*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

У статті здійснено аналіз функціонування ринку деривативів в Україні. Виявлено позитивні й негативні тенденції розвитку ринку. Окреслено основні проблемні аспекти, що перешкоджають ефективній діяльності вітчизняного ринку деривативів. На основі

---

⁹¹ **Яремчук Тетяна Русланівна**, магістрант, Економічний факультет, Національний університет біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)

⁹² **Резнік Надія Пертівна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри біржової діяльності і торгівлі, Національний університет біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)